

Fietsen is (g)een kinderspel!

'Een fiets is een perfecte uitvinding'

EDUARD (12 JR)

Exempels op papier vragen erom beproefd te worden in de schoolpraktijk. Zo ook het exemplaar 'Fietsen' van drs. Johan de Wilde, docent natuurkunde bij *Driestar educatief*. Na een lange tijd sleutelen was het exemplaar in zoverre af dat een uitvoering met kinderen kans van slagen had. Samen met een groepje derdejaars studenten in een auto vol materialen en vol enthousiasme reisde hij begin mei af naar Sliedrecht. Groep 7a van de Johannes Calvijschool wachtte vol spanning op de dingen die zouden komen.¹ 'We hebben toch geen verkeer meer?', had Lotte gevraagd. Tja, groep 7 en het woord fietsen -dan gaat het vast over het verkeersexamen. Niets was minder waar.

Ouverture: Wat betekent de fiets voor jou?

Door de ruit van de deur glinstert een fietsstuur. Een fiets op de gang? Die heeft vast iets met het project én meester De Wilde te maken! De kinderen hoeven niet lang te wachten ...

'Ik rijd op mijn fiets'

Al fietsend komt de meester de klas in. Met de ene hand aan het stuur en in de andere een gedicht rijdt hij naar het midden van de kring.

Ik rijd op mijn fiets:

Twee wielen, een stuur en een zadel.

Ik zit als een prins van adel.

Mijn fiets is als een paard met vleugels:

Ik vlieg ermee – het stuur zijn de teugels.

Ik zwaai naar de burens, ze zwaaien terug.

Hoe lang vlieg ik al? Vertel het me, vlug!

Ik vlieg over huizen, heuvels en dalen.

Ik vlieg net zo lang tot jij me komt halen.

Kijk uit! Pas op! Ik ga landen!

Vang me op met beide handen.

Robert lacht het hardste om gedicht én berijder. Ook de anderen gnuiven mee. De bruine damesfiets kraakt als de meester afstapt. De achterband moet nodig opgepompt worden en de achterlamp zal voorlopig geen licht geven. De fiets wordt in de kring gezet, zodat iedereen er goed naar kan kijken.

De meester opent het gesprek: 'Wat vond je van het gedicht?' Eduard reageert als eerste: 'Volgens mij kun je met een fiets helemaal niet vliegen.' Christian veert op: 'In een gedicht kan het wel. Het kan toch gewoon verzonnen zijn?' Na een moment van stilte merkt Lotte op: 'Er staat in het gedicht dat het over een fiets gaat. Anders zou ik denken dat het over een vliegtuig ging.'

'Het kan ook een helikopter zijn', vindt Xander.

De meester denkt even na. Dan vraagt hij: 'Hebben jullie allemaal een fiets?' Alle hoofden knikken.

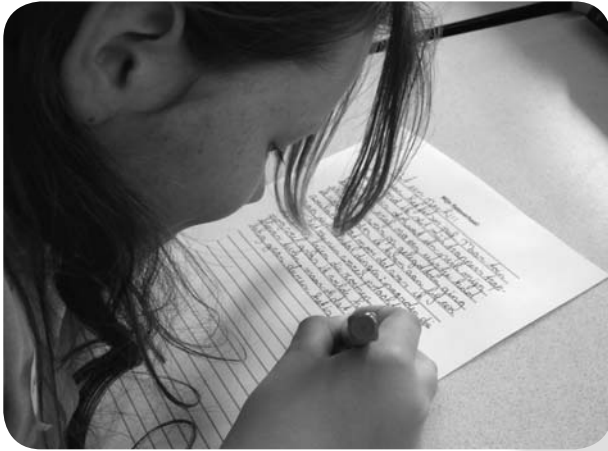
Dolf roept direct: 'Als je geen fiets hebt, ben je geen Hollander!' Die stelling vindt bijval. 'Ja, fietsen is typisch Hollands', vult Lotte aan. 'Wat betekent fietsen voor ons?', wil de meester weten. 'Vooruitkomen', vindt de één. 'Gezond', vindt een ander. 'In ieder geval gezonder dan met de auto.' Eduard heeft al een poosje niets gezegd. Als het stil is neemt hij het woord: 'Een fiets is eigenlijk een voertuig dat je ergens brengt.' De meester haakt

aan: 'En als je fiets je ergens brengt, hoe voelt het dan om op je fiets te zitten?' Dit blijkt een lastige vraag te zijn, gezien de denkrimpels die verschijnen. Matthanja probeert voorzichtig haar gevoel onder woorden te brengen als ze zegt: 'Het is al een verschil of je snel of langzaam fietst. Als ik snel fiets, voel ik de wind langs mijn oren suizen. Maar als ik langzaam fiets, heb ik dat niet.' Christian denkt aan iets heel anders: 'Als het regent, ga ik veel liever met de auto!' 'Nou, asfalt rijdt veel lekkerder dan als je een trapje

afgaat', weet Wilco.

De meester heeft intussen een stapel papieren in zijn hand. 'Dit is jullie fietsboekje', legt hij uit. 'Schrijf nu maar een verhaaltje over jouw fietsbelevissen.'

Stoelen worden verschoven en pennen opgezocht. Een paar minuten later zitten alle kinderen gebogen over hun boekje en schrijven ze regel na regel vol. Na een kwartier intensief schrijven komen de kinderen weer in de kring. Niels wil als eerste zijn verhaal voorlezen. Hij begint wat haperend. Maar als hij leest over zijn fietsbelevissen, wordt zijn stem vaster: als hij een goed plan heeft, gaat hij meestal harder fietsen. En naar school fietst hij altijd door een park. Eduard schrijft over 'het voertuig':

'Een fiets is een voertuig dat je ergens brengt. Een fiets gebruiken ze al heel vroeger. Je had grote fietsen en kleine fietsen. Een fiets is een perfecte uitvinding. Want lopen, da's niet zo erg leuk. Daarom hadden ze een fiets uitgevonden. Een fiets zit in elkaar met stangen en twee wielen (...).'

Hanneke leest haar fietsverhaal:

'Fietsen vind ik vaak leuk, maar niet altijd. Ik vind het

'Omdat de fiets in beweging is valt hij niet om'

bijvoorbeeld niet leuk als het regent, of als ik de wind tegen heb. Maar anders vind ik het wel leuk. Ik heb een fiets met lichte trappers, al is hij wel oud. Volgens mij wordt hij dit jaar 16. Ik vind het altijd fijn om te fietsen, omdat ik dan lekker van de natuur kan genieten.'

Act 1: Fietsen kun je leren

Fietsen en evenwicht

Als de verhalen zijn voorgelezen, wordt de bruine damesfiets weer in het midden gezet: om die fiets

gaat het. 'Denk eens goed na over deze vraag ...', de meester wacht expres even, '... wat is fietsen eigenlijk?' Na een korte denkpaauze worden gele memo's uitgedeeld. Daarop mogen de kinderen het antwoord schrijven. Om de beurt mogen ze naar voren komen, hun memo voorlezen en deze op de fiets plakken. 'Fietsen is voor iedereen goed', heeft Eduard genoteerd. Hij plakt zijn blaadje op de stuurpin. Matthanja heeft iets heel anders: 'Met je benen ronddraaien op de trappers', zo leest ze. 'Snelheid maken', vindt Wilco. Xander heeft wel drie dingen: 'Trappen op de trappers, evenwicht houden en sturen.' Zijn blaadje krijgt een plekje op de spatlap. Lotte sluit de rij: 'Vooruitkomen als je trapt en snel zijn.' Volgens Wilco hebben de antwoorden te maken met of het humeur of het vooruitkomen. Met deze twee begrippen vat hij samen wat er over de intussen bont versierde fiets is gezegd.

Toch zit de meester met een probleem: 'Wanneer is een fiets in evenwicht?' De briefjes zijn verdwenen, de standaard is inklapt. De meester laat de fiets even los. Deze blijft een moment staan, om dan opzij te vallen. Een snelle greep en hij staat weer overeind. 'De fiets valt om omdat hij ronde wielen heeft', zegt Wilco. 'Op de standaard heeft hij wel evenwicht', vult Dolf aan. 'Wat is evenwicht?', wil de meester nog steeds weten. 'Evenwicht is dat hij blijft stilstaan en niet omvalt', denkt Lianne. Matthanja zit op het puntje van haar stoel. Ze weet hoe het zit: 'Omdat de fiets in beweging is, valt hij niet om.' Dat moet het wel zijn! Als een fiets stilstaat, valt hij om. En hij valt niet om als hij in beweging is.

Opeens zit de meester met een gootsteenontstopper in zijn handen. Wat moet hij daarmee? Op zijn vraag of de ontstopper op de rubberen voet blijft staan, weet iedereen het antwoord: ja, natuurlijk. En als de ontstopper wordt omgedraaid? Blijft hij dan staan

op het puntje van de stok? De meester hoeft het niet eens te laten zien. De kinderen weten het antwoord zo al: hij valt gelijk om. 'Hoe kun je 'm wél op zijn kop omhooghouden?', vraagt de meester. Xander mag zijn idee gelijk voordoen: zijn hand eronder en de stok zo volgen dat hij overeind blijft. En jawel, het lukt! 'Wat zou dat nu met fietsen te maken hebben, denk je?', wil de meester weten. Lotte reageert: 'Ook al heb je er eigenlijk niet zo'n erg in, met je stuur probeer je ook steeds de stang te volgen en recht te blijven, zodat je niet valt.'

Fietsen op het plein

De meester kijkt vragend de kring rond. 'Hoe kunnen we ontdekken en onderzoeken dat je stuur nodig is om overeind te blijven tijdens het fietsen?' Allerlei ideeën worden gelanceerd. Met elkaar stellen de kinderen vast dat er drie proeven buiten op het plein uitgevoerd moeten worden: 1) zo langzaam mogelijk fietsen over een lijn, 2) een stukje fietsen met een vastgezet stuur en 3) om pionnen heen sturen. De kinderen staan te popelen om naar buiten te gaan. Praten over fietsen is fijn, maar het echt ervaren is beter! Pionnen, stoepkrijt en meetlinten worden verdeeld en even later spoeden de kinderen zich naar buiten. Terwijl Marieke en Christian strepen trekken op het plein, zet Eduard de pionnen uit. De andere

kinderen halen vast hun fietsen en zetten ze startklaar. Ze kunnen bijna niet wachten. Dolf bijt de spits af. Welgeteld drie seconden doet hij over vijf meter. Lotte kan het iets langzamer: vijf seconden. Xander weet de afstand in wel tien seconden af te leggen. Matthanja trekt een verbeterd gezicht: zij moet en zal de langzaamste tijd hebben.

een enkele meter geeft ook zij het op.

Terug in de klas worden leerervaringen gedeeld. Volgens Wilco is fietsen eigenlijk 'evenwicht bewaren'. Lotte vult aan dat sturen eigenlijk 'meebewegen' is. Matthanja neemt beide opmerkingen samen als ze zegt: 'Als je met losse handen fietst, moet je met je hele lijf meebewegen!' Hoewel niet met losse handen, het evenwicht bewaren en sturen hebben de kinderen 'aan den lijve' ondervonden!

Act 2: In de werkplaats van Michaux

Fietsen met trappers

De tweede dag is de klas veranderd in een kleine smederij. 'Ik ben Ernest Michaux', zo begint meester De Wilde. Dat hij bij een smid werkt vertellen zijn groene overall en pet duidelijk genoeg. Een diepe denkrimpel staat op zijn gezicht. 'Weet je, ik zit met een probleem', brengt hij uit. 'Waar zit u mee?', vraagt Lotte. 'Dat zal ik je vertellen', antwoordt Ernest. 'De laatste tijd komen er steeds meer van zulke dingen – hij wijst op een foto van een loopfiets - in de werkplaats om gerepareerd te worden. Het is een nieuwe uitvinding en ze noemen het een fiets. Je gaat erop zitten, en door te lopen komt de fiets in beweging. Als berijder moet je wel een poosje oefenen.' Dat rijden op de loopfiets niet zonder oefenen kan, kunnen de kinderen zich wel voorstellen. Intussen heeft Ernest eigenlijk nog steeds niets gezegd over zijn probleem. Hij vervolgt zijn verhaal

'Als je met losse handen fietst, moet je met je hele lijf meebewegen!'

Laverend fietst ze over de lijn: acht seconden. Na de eerste proef is het tijd voor het fietsen met een vastgezet stuur. De oude fiets van de meester wordt gepakt en de meester schuift dwars door het frame en de stuurpin een spijker. Niels mag het als eerste proberen. Hij probeert vaart te maken en te gaan zitten. Maar het lukt niet om de fiets in evenwicht te krijgen en dan te gaan zitten. Ook Wilco krijgt het niet voor elkaar. Hij klapt bijna tegen de grond. Alleen Marieke lukt het een klein stukje te fietsen. Maar na

dan ook: 'De laatste tijd pieker ik me suf. Volgens mij moet het mogelijk zijn om makkelijker te fietsen. Nu is het afzetten vermoeiend en de schoenen slijten er behoorlijk van. Dus: hoe kan het rijden beter en sneller?' Eduard steekt zijn vinger al op om een idee te lanceren. Xander fluistert zacht: 'Trappers'. Maar Ernest is nog niet helemaal klaar. Van zijn werkbank heeft hij een slijpsteen gepakt. Hij draait aan de handel van een slijpwieltje, dat daarmee gaat draaien, en vertelt: 'Onlangs was ik ijzer aan het slijpen met deze slijpsteen, zoals ik

wel vaker doe. Opeens viel mijn oog op het wiel én op de handel waar ik aan draai. Zou zo'n systeem iets zijn voor de fiets? Het lijkt me een mooi idee.' Ernest kijkt de kring rond. 'Wat vinden jullie van het idee?' Marieke vindt het een goed idee. Ze denkt wel dat het moeilijk is om dit systeem te maken. 'Dat denk ik niet', reageert Wilco. 'Je maakt stangen vast aan het voorwiel. Dan zet je daar je voeten op en kun je zonder afzetten toch rijden.' Meer kinderen knikken: dit is een goed plan.

'Goed', zegt Ernest, 'we zitten nu toch in de werkplaats. Kunnen jullie laten zien wat jullie bedoelen?' Eerst worden ideeën besproken en beschreven in het fietsboekje. Sommige kinderen maken er ook een tekening bij.

In de kring worden de ideeën gepresenteerd. Hanneke presenteert als eerste haar idee:

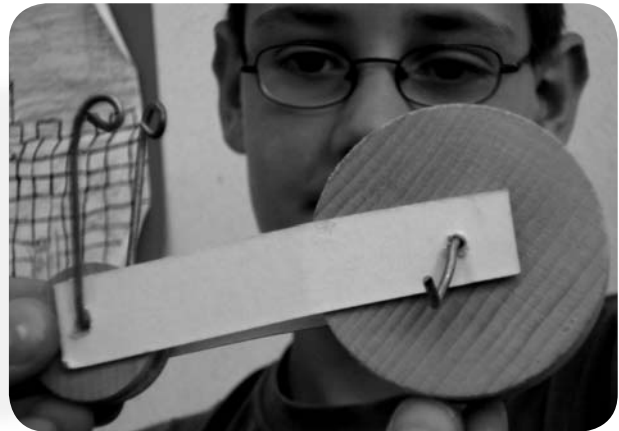
'Je moet een groot wiel en een klein wiel aan elkaar verbinden door middel van een stang, daar trappers aan maken en ook een stuur en zadel. Moeten er ook spaken bij? Je moet kunnen trappen, zodat het wiel beweegt.'

Marieke vertelt de stappen die ze gaat nemen:

1) De wielen met elkaar verbinden door ijzerdraad, 2) Van ijzerdraad trappers maken, 3) Van ijzerdraad een stang maken, 4) Die stang met trappers verbinden, 5) Op die stang een stuur maken, 6) Klaar is Ernest! en 7) Ook nog een zadel.

Lisanne weet alleen welke materialen ze gaat gebruiken: twee wielen, ijzerdraad en karton. Hoe ze het precies gaat doen, weet ze nog niet.

trots blijft staan. Alle duo's geven een korte toelichting bij hun vinding. Verbetervoorstellen klinken over en

weer. Helaas ontbreekt de tijd om de verbeteringen door te voeren en zo de fietsen nóg beter te maken.

Act 3: De aandrijving – kan het ook anders?

Groot of klein wiel

Op het bord hangt een foto van een loopfiets en daaronder een foto van een fiets met trappers. De modellen zijn werkelijkheid geworden! De meester vertelt dat er na de uitvinding van Ernest Michaux veel fietsen met trappers zijn gemaakt. Niemand gebruikte meer een loopfiets. Fietsen met trappers ging veel gemakkelijker! Maar hoe fijn dit fietsen ook was, er waren ook mensen die nog sneller wilden fietsen dan ze nu al konden! De meester kijkt de kring rond. Hij

'Als je het wiel kleiner maakt, draait het sneller rond'

Aan de slag in de werkplaats

Nadat de ideeën zijn uitgewisseld verandert de klas in een ware werkplaats. Met ijzerdraad, tangen, karton, hobbymessen en houten wielen gaan de kinderen in duo's aan de slag om hun ontwerp voor een fiets met trappers te leveren.

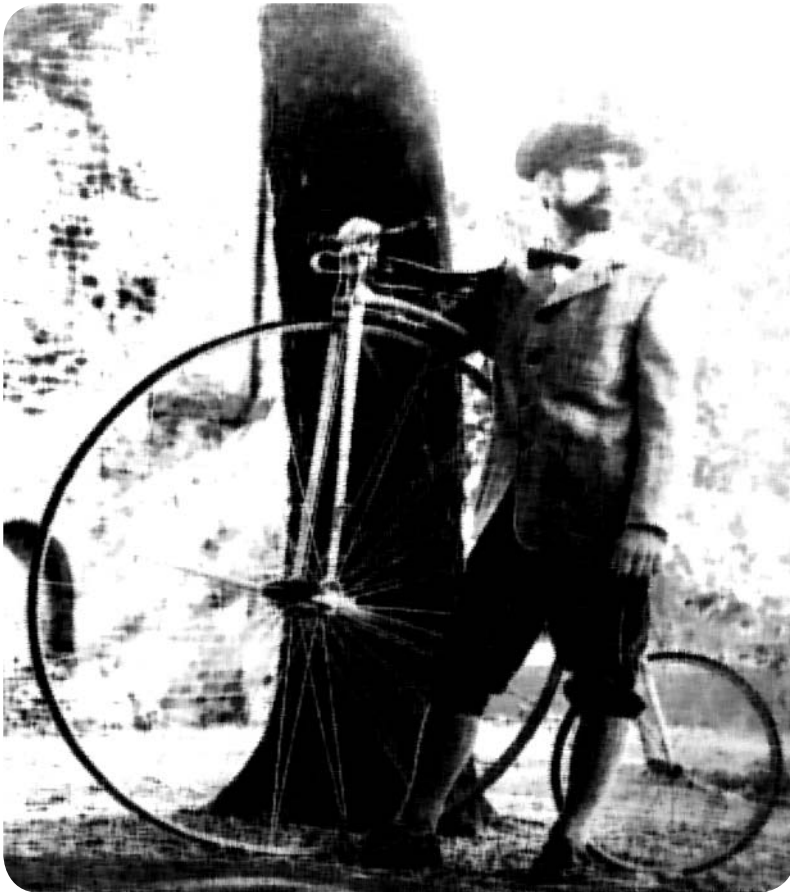
Wielen worden met elkaar verbonden, trappers uit karton gesneden, ijzerdraad wordt in alle mogelijke vormen gebogen. Het ene duo maakt het frame van ijzerdraad, terwijl een ander het frame van karton 'smeedt'. Het draad zo buigen dat het bruikbaar én stevig is blijkt moeilijker dan de kinderen dachten.

Na twintig minuten knutselen roept Ernest de kinderen weer bij elkaar in de kring. De modellen staan te pronken in het midden. De ene fiets valt onmiddellijk om of uit elkaar, terwijl een andere creatie

legt de vraag van deze mensen bij de kinderen neer: 'Hoe kunnen we sneller fietsen?'

Marieke reageert als eerste: 'Volgens mij kun je iets met de trappers doen of met de wielen.' Wilco vult meteen aan: 'Ik zou het wiel kleiner maken, want dan draait dat sneller rond.' 'Ik denk dat je bij de trappers een groot wiel moet gebruiken en achter een klein wiel', zegt Lisanne. Eduard is het helemaal met haar eens: 'Ja, want als je een groot wiel en een groot wiel hebt, ga je even hard. Dat is ook zo als je twee kleine wielen hebt.' De meester nodigt Eduard uit om te laten zien wat hij bedoelt. De modellen van ijzerdraad komen tevoorschijn.

De meester brengt de mogelijkheden in stemming. Negen kinderen denken dat je makkelijker en sneller fietst als je een groot wiel gebruikt, alleen Wilco denkt dat dat het geval is bij een klein wiel. Zes kinderen

Fiets met ketting

De uitvinding van Ernest Michaux werkt aanstekelijk: op de video komen hele groepen fietsers in beeld. Hoog zittend en trappend op de trappers aan het voorwiel.

Als de videobeelden zijn verdwenen, brengt de meester de kinderen weer terug in de werkelijkheid met een vraag waar ze goed over na moeten denken: 'Is het mogelijk om op een andere manier voort te bewegen dan met trappers aan het voorwiel?' Er valt even een stilte in het lokaal. Dan reageert Wilco: 'Je kunt een ketting op de fiets maken, dan hoef je niet meer zo naar voren te zitten.' Niels denkt dat een fietser daardoor niet meer zo hoog hoeft te zitten. 'Het is lastig om zo hoog te zitten en goed te sturen', zegt hij.

Op het bord komen twee – bijna ronde – wielen. 'Wat hebben we nodig om hier een fiets van te maken?', vraagt de meester. Een hele waslijst wordt opgenoemd: van ketting en stangen tot rem en achterlicht. 'Maar

vinden dat het niet uitmaakt. 'Kunnen we erachter komen wat er klopt?', vraagt de meester. Wilco oppert om op beide wielen een streepje te zetten en er dan proefjes mee te doen. Meer kinderen doen voorstellen om met een groot en klein wiel te experimenteren. Even later staan er een groot en klein wiel in het midden van de kring. Groene strepen op de wielen vallen duidelijk op. Xander mag de wielen één keer helemaal ronddraaien. Met elkaar gaan de kinderen kijken welk wiel de grootste afstand aflegt. Als Xander het kleine wiel in beweging zet, kijken vijftien kinderen heel aandachtig toe. Iedereen probeert zo dicht mogelijk bij de wielen te komen om te kijken wat er gebeurt. Het grote wiel is duidelijk superieur. Enkele centimeters verder dan het kleine komt het tot stilstand. De conclusie is duidelijk: met een groter wiel rijdt het gemakkelijker. Aansluitend kijken de kinderen een video waarop fietsen met en zonder trappers in volle vaart te zien is. De foto's op het bord komen tot leven!

... hoe zitten die stangen en ketting dan?', gaat de meester verder. Al pratend en tekenend komen de kinderen op het antwoord. Op het bord ontstaat een fiets met frame, stuur, zadel en ketting.

Als de fiets tot tevredenheid van iedereen is samengesteld, komen vier legodozen tevoorschijn. 'Kun je de fiets maken van technisch lego?', is de bijbehorende vraag. De kinderen hebben weinig aansporing nodig. Niet lang hierna zit iedereen met lego in zijn handen om de fietsconstructie samen te stellen. Matthanja puzzelt op de bevestiging van de trappers. Marijke weet niet goed hoe ze de ketting moet bevestigen. Robert tobt met de verhoudingen

van frame en wielen. 'Hij rijdt!', roept Lisanne. Alle kinderen komen rond haar fietsje staan en inderdaad, de wielen draaien als ze aan de trappers draait! Met nieuwe ideeën én enthousiasme storten de kinderen zich weer op de lego. Tot de meester de groepen opnieuw bij elkaar roept.

In de kring worden de fietsen gepresenteerd. Zowel frame als ketting en wielen krijgen alle aandacht. Met een trots gezicht en een technische toelichting worden de fietsen aan elkaar getoond. De meester is duidelijk in zijn sas met alle werkstukken. De bouwers zijn dat niet minder!

Act 4 (Finale): De fiets wordt beter en luxer

Om een helder beeld te hebben van de ontwikkelingen die de fiets heeft doorgemaakt denken de kinderen samen na over de dingen die in de loop van de tijd zijn veranderd aan de fiets. Van loopfiets naar trapfiets en van 'hoge bi' naar veiligheidsfiets. Na een korte inventarisatie schrijven de kinderen de veranderingen in hun fietsboekje.

Brief aan de kleine Ernest

'In een klein dorpje, ergens in Frankrijk, woont de achter-achterkleinzoon van Ernest Michaux', vertelt de meester. Zou deze kleine Ernest weten dat hij familie is van zo'n beroemde uitvinder?' Hij kijkt vragend de klas rond. 'Misschien is hij zelf ook smid', denkt Lotte. De meester heeft een plan: 'We gaan een bief schrijven aan de kleine Ernest en we gaan hem schrijven over zijn belangrijke voorouder!' Even later is alleen het krassen van pennen hoorbaar. En met resultaat!

Beste Ernest Michaux,

Je mag trots zijn dat je zo'n over-overgrootvader gehad hebt. Hij heeft een zeer prachtige uitvinding gedaan. Het is de fiets! Het is echt erg handig, omdat het sneller gaat als lopen. Het is een middel om toch in de natuur te zijn en je er erg snel doorheen kan. Wees er erg trots op.

*De hartelijke groeten van: Luciënne Kraaijeveld
(Hopelijk vind jij ook een prachtige uitvinding uit)*

Hoi Ernest,

Ik heet Dolf Struyk. Ik wil je wat vertellen. Je moet heel trots zijn op Ernest Michaux. Je zult wel denken: dat ben ikzelf, maar hij heeft de fiets met trappers uitgevonden!

Doei, Dolf

Fietsparcours

Meerdere kinderen hebben in de middagpauze meester De Wilde en zijn studenten druk bezig

gezien op het plein. De pionnen, houten blokjes, lint en krijtstrepen hebben vast alles te maken met de afsluiting van het project.

En jawel, na een korte intro rijden er dertig fietsen op het plein. Een heel fietsparcours is uitgezet. Xander

laveert behendig om een rijtje pionnen. Het op tijd remmen is voor Marijke een uitdaging! Eduard legt de fietsbaan – met veel scherpe bochten – met succes af. Het hoogtepunt van het parcours is wel de paal met de ketting. Al fietsend wordt een handvat met daaraan een lange ketting vastgepakt. De ketting zit vast aan een andere paal. Met de ketting in de ene hand en het stuur in de andere wordt een cirkel gefietst, om dan het handvat weer aan de haak te krijgen.

Het lukt Job in één keer om de ketting aan de haak te krijgen. Mariska heeft er meer moeite mee. Maar als het mislukt, mag ze het gewoon weer proberen. Hoewel het zonnetje zich niet laat zien, stralen de kindergezichten van plezier!

Certificaat

Terug in het lokaal hijgen de kinderen nog na van de fietscapriolen. Terwijl de scores van het parcours worden voorgelezen krijgen alle kinderen een echt fietscertificaat uitgereikt. Als dank en waardering voor hun inzet voor het fietsproject.

Na schooltijd rijden veel kinderen op hun fiets – mét fietscertificaat – naar huis. Een geslaagd project, zeker weten!

Noot

¹ Om de uitvoering van het exemplaar goed te laten verlopen hebben zowel Johan de Wilde als de groep studenten ieder met een helft van de klas gewerkt. Dit artikel is gebaseerd op de uitvoering door De Wilde met zestien kinderen.

'Het was gaaf!'

Als antwoord op mijn vraag hoe Johan de Wilde de uitvoering van zijn exemplaar vond, heeft hij maar één woord nodig: 'Gaaf!' Al die uren ontwikkelen was het absoluut waard. Tijdens het ontwikkelen vormde ik me wel een beeld van hoe het zou gaan, maar hoe het werkelijk zou verlopen wist ik niet. Nu weet ik het wel! En ik weet ook dat het heel goed gegaan is, aldus de tevreden docent. 'De prachtige en diepe reacties van de kinderen had ik een beetje onderschat. Wat zeggen ze mooie dingen.'

De uitvoering geeft ook impulsen om het exemplaar nog beter te maken. Johan: 'Over de momenten in het exemplaar waar het iets minder liep moeten we ons nog eens buigen. Dan komen we er vast wel uit.'

'Zelf doen was leuk'

Lisanne 't Jong geniet nog zichtbaar na als ik haar vraag wat ze leuk vond aan de middagen 'fiets'. 'Vooral de dingen die je zelf mocht doen, vond ik erg leuk', aldus Lisanne. 'Het fietsen natuurlijk, maar vooral het maken van een eigen fiets van ijzerdraad.'

'Ik vind meester De Wilde aardig', zo vertelt ze, 'want hij maakt af en toe grapjes.' De gesprekken in een kleine groep gingen best goed. 'In het praten met elkaar leer je veel van elkaar', ervaart Lisanne. Wat haar betreft komt meester De Wilde volgende week weer!

